

Psychologia różnic indywidualnych

Psychology of individual differences

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr IV
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	24	5	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	24			
Praca własna studenta	60	66			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat interakcji "geny-środowisko" w kontekście ludzkiego zachowania i zróżnicowania psychologicznego.
2.	Zdobycie przez studentów orientacji w podstawowych koncepcjach psychologicznych dotyczących różnic indywidualnych: cech, temperamentu, inteligencji.
3.	Opanowanie przez studentów umiejętności interpretowania zachowań człowieka ze szczególnym uwzględnieniem różnic indywidualnych w oparciu o poznane teorie.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student rozumie pojęcie różnic indywidualnych w psychologii akademickiej oraz zna założenia, metodologiczne strategie i paradygmaty badawcze tej gałęzi psychologii.	Ps_WG02_Mgr	Egzamin
W2	Student rozumie, jak analizować i interpretować rolę różnic indywidualnych w kontekście zróżnicowanych ludzkich zachowań, w tym zachowań prozdrowotnych, uzależnień i zaburzeń psychicznych.	Ps_WG03_Mgr	Egzamin
W3	Student zna i rozumie podstawowe wymiary stosowane do opisu różnic indywidualnych w zakresie osobowości, temperamentu i inteligencji.	Ps_WG01_Mgr Ps_WG08_Lic	Egzamin

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi integrować i interpretować dane empiryczne na temat różnic indywidualnych w celu odpowiedzi na konkretne pytania badawcze lub problemy praktyczne z zakresu psychologii, uwzględniając ograniczenia wynikające z teorii i metod pomiarowych różnic indywidualnych.	Ps_UW07_Mgr	Egzamin
U2	Student potrafi trafnie dobierać i wykorzystywać różne metody i testy psychologiczne pozwalające na diagnozę różnic indywidualnych uwzględniając teoretyczne podejścia które reprezentują, możliwości i potrzeby osób badanych i/lub odbiorców usług psychologicznych oraz biorąc pod uwagę ich podstawowe właściwości psychometryczne.	Ps_UW08_Mgr	Egzamin
U3	Student potrafi wyjaśniać zróżnicowane zjawiska psychologiczne, interpersonalne i społeczne w oparciu o założenia i dorobek naukowy psychologii różnic indywidualnych.	Ps_UW06_Mgr Ps_Uk01_Mgr	Egzamin

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przyjęcia otwartej i wyrozumiałej postawy względem osób reprezentujących zróżnicowane grupy i mniejszości społeczne.	Ps_KK02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do zwalczania dyskryminacji i wspierania inkluzyjności, wykorzystując trafną i aktualną wiedzę psychologiczną z zakresu psychologii różnic indywidualnych do zwalczania stereotypów i uprzedzeń.	Ps_KO05_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do uwzględniania psychologicznych różnic indywidualnych w kontekstach badawczych w celu generowania nowych i użytecznych danych naukowych jak również w kontekstach zawodowych w celu optymalizacji jakości świadczonych usług.	Ps_KK02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Pojęcie różnic indywidualnych i cechy. Rozkład różnic indywidualnych w populacji. Przedmiot badań i metody psychologii różnic indywidualnych.	2	2
2.	Temperament. Definicja temperamentu vs. osobowości. Czynniki temperamentu. Regulacyjna Teoria Temperamentu. Ontogenetyczny rozwój temperamentu. Temperament jako różnica indywidualna – determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany. Metody pomiaru temperamentu.	4	2
3.	Teoria Wielkiej Piątki – krytyczne spojrzenie. Statystyczne metody badania struktury ludzkiej osobowości – badania leksykalne, analiza czynnikowa. Czynniki Wielkiej Piątki, czynniki HEXACO, czynnik g osobowości – współczesny status empiryczny.	4	3
4.	Różnice indywidualne poza teoriami osobowości – samoocena, zadowolenie z życia, poczucie sprawczości, umiejętności regulacji emocji i stresu, przywiązanie, poczucie humoru. Przegląd reprezentatywnych badań, metod pomiarowych.	2	2
5.	Zaawansowana metodologia badań różnic indywidualnych – miary ilościowe. Charakterystyki kwestionariuszy samoopisowych. Wpływ konstrukcji kwestionariusza na otrzymane dane – pojęcie rzetelności i trafności. Charakterystyki próby badawczej a otrzymane wyniki. Praktycznie znaczenie korelacji, analizy regresji, analizy czynnikowej – jak metodologia badań wpływa na otrzymane wyniki. Kryzys replikacyjny z perspektywy psychologii różnic indywidualnych.	4	3
6.	Inteligencja. Definicja, historia badań nad inteligencją, współczesne teorie i modele. Metody pomiaru inteligencji. Charakterystyka testów inteligencji. Rola analizy czynnikowej w kształtowaniu modeli inteligencji. Inteligencja jako różnica indywidualna – determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany.	4	3
7.	Fakty i mity na temat inteligencji. Różnice międzygrupowe w inteligencji. Społeczno-kulturowe kwestie związane z rozumieniem, pomiarem i wartościowaniem inteligencji w ujęciu psychologii różnic indywidualnych. Zdyskredytowane modele inteligencji.	2	2
8.	Poznawcze różnice indywidualne. Potrzeba poznania, potrzeba domknięcia poznawczego, postawy dotyczące inteligencji. Metody pomiaru, determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany. Style poznawcze – krytyka, współczesny status empiryczny. Ideologia i przekonania o świecie z perspektywy różnic indywidualnych – czy ideologia to cecha?	2	2
9.	Inteligencja emocjonalna. Definicje i ujęcia – inteligencja emocjonalna jako umiejętność vs. jako cecha. Inteligencja emocjonalna jako różnica indywidualna – metody pomiaru, determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany.	2	2
10.	Różnice indywidualne i zdrowie psychiczne. Ilościowy pomiar objawów zaburzeń psychicznych. Psychologiczne czynniki ryzyka i ochronne zaburzeń psychicznych. Różnice indywidualne w kontekście psychoterapii – wprowadzenie, przegląd reprezentatywnych badań. Psychopatologia jako procesy – nowy paradygmat klasyfikacji i diagnozy zaburzeń psychicznych. Współczesne kierunki badań – lęk klimatyczny, <i>fear of missing out</i> .	4	3
Razem		30	24

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów badań empirycznych, dyskusja.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin ustny	0
Egzamin pisemny	100
Kolokwium	0
Przygotowanie i przedstawienie eseju / referatu / innej formy wypowiedzi pisemnej	0
Wykonanie zadań / ćwiczeń / projektu podczas zajęć	0
Wykonanie zadań / ćwiczeń / projektu poza zajęciami	0
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	0
Inny	0
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Szacowana liczba godzin	
			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)			
2.	Wykonanie ćwiczeń lub zadań po zajęciach (jako utrwalenie lub rozszerzenie treści z odbytych zajęć)			
3.	Realizacja zadania projektowego poza zajęciami			
4.	Przygotowanie pracy pisemnej poza zajęciami			
5.	Lektura obowiązkowa	TAK	35	41
6.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)			
7.	Przygotowanie do kolokwium			
8.	Przygotowanie do egzaminu	TAK	25	25
9.	Inne			
Razem			60	66

Literatura obowiązkowa

1.	Strelau, J. (2015). <i>Różnice indywidualne</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2.	Chamorro-Premuzic, T., von Stumm, S., Furnham, A. (2015). <i>The Wiley-Blackwell Handbook of Individual Differences</i> . Wiley.
3.	Sternberg, R. (2020). <i>The Cambridge handbook of intelligence</i> . Cambridge University Press.

Literatura uzupełniająca

1.	Ledzińska, M., Stolarski, M., Zajenkowski, M. (2013). <i>Temperament i poznanie: energetyczne i czasowe zaplecze umysłu</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2.	Piekarska, J. (2020). <i>Uwarunkowania inteligencji emocjonalnej</i> . Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie.
3.	Goldstein, S., Princiotta, D., Naglieri, J. A. (2015). <i>Handbook of intelligence. Evolutionary theory, historical perspective, and current concepts</i> . SpringerLink.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	

--	--